

Kontakt dla mediów:

e-mail: media@parp.gov.pl

Informacja prasowa

Warszawa, 07.07.2025 r.

Kim są polscy NEET, czyli młodzi poza systemem pracy i edukacji – wyniki raportu PARP

NEET to termin, który powstał wraz ze wzrostem skali pewnego zjawiska społeczno-gospodarczego. Za akronimem tym kryje się grupa ludzi w wieku 15–34 lat, którzy nie pracują, a jednocześnie nie uczestniczą w żadnych programach edukacyjnych ani szkoleniowych. Blisko co dziesiąty młody Polak pozostaje poza rynkiem pracy i systemem edukacji – alarmuje najnowszy raport Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości.

NEET to skrót od angielskiego „not in education, employment or training”. Według raportu PARP, w 2023 roku do tej grupy zaliczał się co dziesiąty młody Polak. W skali całej Unii Europejskiej (12,4%) Polska wypada korzystnie (10,1%), jednak eksperci ostrzegają, że problemu nie można bagatelizować, niezbędne jest wdrożenie zdecydowanego, lecz przemyślanego planu działań.

Współczesny świat stawia przed młodymi coraz więcej wyzwań, które sprawiają, że nie wszyscy odnajdują się w tej rzeczywistości równie łatwo. Dlatego polscy NEET stają na rozdrożu – często są to osoby tuż po zakończeniu edukacji, bywa, że mają za sobą już pierwsze nieudane próby podjęcia pracy, a niekiedy zmagające się z problemami zdrowotnymi, rodzinnymi czy po prostu brakiem jasnego pomysłu na swoją przyszłość.

Zjawisko NEET nie jest jedynie statystyczną ciekawostką – to realny problem społeczny, który dotyczy tysięcy młodych ludzi w Polsce i milionów w całej Europie. Osoby te nierzadko są niewidzialne dla systemu, a ich potencjał pozostaje niewykorzystany. To wyzwanie nie tylko dla nich samych, ale także dla instytucji publicznych, pracodawców i wszystkich, którym zależy na przyszłości młodego pokolenia, ale także całej gospodarki.

Najnowszy raport Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości „[NEETs – jak sprostać wyzwaniu i wykorzystać potencjał?](#)” szczegółowo przygląda się tej grupie w Polsce. Autorzy publikacji nie tylko diagnozują problem, lecz także wskazują konkretne kierunki działań, które mogą pomóc młodym odnaleźć własną drogę i aktywnie uczestniczyć w życiu zawodowym oraz społecznym.

Sytuacja NEET w Polsce

Około 10% młodych Polaków nie uczy się ani nie pracuje. Wyraźne różnice widać między kobietami a mężczyznami. W 2023 roku wśród NEET-ów było prawie dwa razy więcej kobiet niż mężczyzn (13,4% vs. 6,9%).

Najwyższy odsetek osób NEET odnotowano w województwach podkarpackim (15,8%), świętokrzyskim (13,7%) i warmińsko-mazurskim (13,2%). Najmniej osób NEET mieszka na Mazowszu (7,6%). Skąd takie różnice? Często decyduje o tym miejsce zamieszkania – na wsi i w mniejszych miejscowościach trudniej o dostęp do edukacji i pracy. Do tego dochodzą czynniki rodzinne, ekonomiczne i społeczne, które mogą utrudniać start w dorosłość.

Poziom wykształcenia również ma znaczenie – im niższy, tym większe ryzyko trafienia do tej grupy. W Polsce wśród osób z podstawowym wykształceniem NEET-y stanowią 8,3%, a wśród absolwentów studiów tylko 5,9%.

Przyczyny i konsekwencje – systemowe wykluczenie czy świadoma decyzja?

Wbrew pozorom do grupy NEET nie wpadają wyłącznie osoby leniwe czy niezaradne. Znajdziemy wśród nich młodych rodziców skupionych na opiece nad dziećmi, osoby borykające się z problemami zdrowotnymi, absolwentów mających trudności w znalezieniu pracy odpowiadającej ich kwalifikacjom, a także tych, którzy zrobili sobie przerwę po ukończeniu szkoły. Według badań Eurofound można wyróżnić co najmniej siedem różnych podgrup NEET – od krótkotrwale bezrobotnych aż po osoby na dłużej zaangażowane w wolontariat czy rozwijanie pasji artystycznych.

Przyczyny znalezienia się w tej grupie są bardzo złożone. Oprócz czynników indywidualnych, takich jak niskie wykształcenie czy trudna sytuacja rodzinna, kluczową rolę odgrywają także bariery systemowe. Oferta edukacyjna niedopasowana do współczesnych realiów, brak skutecznego wsparcia instytucjonalnego i niestabilność zatrudnienia sprawiają, że wielu młodych ludzi nie odnajduje się na rynku pracy. W efekcie nawet ambitne jednostki mogą utknąć w miejscu, jeśli system nie oferuje im realnych możliwości rozwoju.

Konsekwencje tego zjawiska wykraczają daleko poza wskaźniki gospodarcze czy jednostkowe przypadki. Młodzi tracą nie tylko stabilność materialną, lecz także poczucie wpływu na własną przyszłość, co prowadzi do rezygnacji i społecznej izolacji. W ujęciu społecznym oznacza to marnotrawstwo talentów, które mogłyby napędzać innowacje i rozwój gospodarczy. W dłuższej perspektywie rośnie ryzyko spowolnienia wzrostu ekonomicznego i wzrost obciążenia systemów pomocy społecznej.

Skuteczna aktywizacja młodych

Ekspertiści podkreślają, że aktywizacja osób NEET wymaga indywidualnego i zintegrowanego podejścia łączącego wsparcie psychologiczne, edukacyjne i zawodowe. Kluczowa jest współpraca międzysektorowa: pomiędzy szkołami, urzędami pracy i organizacjami

pozarządowymi. Potrzebne są programy mentoringowe, elastyczne formy zatrudnienia oraz szkolenia odpowiadające rzeczywistym potrzebom młodych ludzi.

Raport ujawnia też konieczność monitorowania sytuacji NEET na poziomie lokalnym i rozwój centrów wsparcia w regionach o najwyższym odsetku tej grupy. Działania muszą być dostosowane do specyfiki poszczególnych podgrup, co umożliwi skuteczną reintegrację na rynku pracy i w systemie edukacji.

Zjawisko NEET to wyzwanie wymagające kompleksowego podejścia. Inwestycje w programy aktywizacyjne z wykorzystaniem współpracy międzysektorowej są niezbędne, aby zapobiec długotrwałemu wykluczeniu społecznemu i zapewnić gospodarce napływ zaangażowanych pracowników. Raport rzuca światło nie tylko na NEET jako problem jednostki, lecz także całego społeczeństwa, stąd rozwiązania tego problemu powinny być elastyczne i uniwersalne oraz zintegrowane i ogólnie zaplanowane.

Więcej informacji znajduje się [w raporcie na stronie PARP](#).

Raport przygotowany w ramach projektu pozakonkursowego FERS pn. „Rozwój i doskonalenie systemu sektorowych rad ds. kompetencji”.

Fundusze Europejskie
dla Rozwoju Społecznego

Rzeczypospolita
Polska

Dofinansowane przez
Unię Europejską

